



ТЕЛЕГРАМ-КАНАЛ «ОПЕРАТИВНО BY НЛЕР» ЯК АЛЬТЕРНАТИВНИЙ ЗАСІБ КОМУНІКАЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

*Кравчук С.М., студентка, кафедра видавничої справи та редагування
Запорізького національного університету*

Воєнний стан, уведений в Україні у зв'язку з повномасштабним вторгненням Російської Федерації 24 лютого 2022 року, зумовив появу альтернативних методів інформування. Так, месенджер «Telegram» став майданчиком для численних новинних каналів комунікації (аналог пабліків, груп, блогів) воєнної тематики, які наразі складають гідну конкуренцію офіційним ЗМІ. Метою нашого дослідження є визначення особливостей функціонування нового альтернативного засобу комунікації «Telegram»-каналу «Оперативно by НЛЕР» в умовах воєнного стану.

Наголосимо на тому, що персональні блоги важко зараховувати до журналістики, оскільки вони не виконують або постійно порушують соціальні й психологічні функції ЗМІ, зокрема регулювання, інтегрування, контролю, освіти, емоційної розрядки тощо [2]. Названий канал також наслідує цю тенденцію, тому вважаємо його скоріш наближеним до блогінгу, аніж до журналістики.

Основа його діяльності – тема російсько-української війни. Проте конкретизуючим фактором є наявність тут інформації про воєнні події в місті Запоріжжя та Запорізькій області, що, звісно, неабияк цікавить користувачів-жителів регіону.

Для характеристики каналу «Оперативно by НЛЕР» розділимо його особливості на категорії. Однак одразу зауважимо, що через свою приналежність до блогінгу він не підпорядковується всім тим вимогам, які зазвичай висуваються до класичних ЗМІ.

Доброчесність. Попри свободу дій у публікації новин автор каналу «Оперативно by НЛЕР» дотримується рекомендацій Генерального штабу ЗСУ щодо розповсюдження інформації про перебіг воєнних дій або результатів авіа-чи ракетних ударів. Щоб не поширювати дезінформацію, автор не видаляє дописи, в яких була викладена неправдива новина, а робить посилання на неї в новому пості і пояснює, що ця інформація виявилася такою, що не відповідає дійсності. Якщо ж є сумнів у правдивості факту, то є примітка «інформація перевіряється» чи «чекаємо на офіційне підтвердження».

Джерела інформації. Оскільки блогінг передбачає вільне висвітлення думок, автор має право на публікацію і офіційної, і неофіційної, і навіть неперевіреної інформації. Здійснення чесної інформаційної діяльності каналу «Оперативно by НЛЕР» гарантується джерелами інформації, якими найчастіше є офіційні органи влади та зареєстровані ЗМІ (наприклад, сторінки Офісу Президента, Генерального штабу ЗСУ, Суспільного тощо). Для забезпечення оперативності автор не нехтує і такими джерелами, як-от:



- публікації на особистих сторінках у фейсбуці публічних діячів, волонтерів, військових;
- співробітники силових структур, ЗСУ;
- повідомлення та коментарі від читачів.

Роблячи репост із цих сторінок, автор надає читачам можливість безперешкодно переходити на першоджерело (наприклад, «переслано з Запорізької ОВА») чи робить приписку про авторство новини («... – Арестович»), якщо цього не зазначено в самому тексті повідомлення.

Авторський стиль. Наявний у каналі текст, який супроводжує новини, є суто авторським – це переважно аналіз чи коментар до подій (так, улюбленим лаконічним коментарем автора є емодзі клоуна, яким він висловлює свою думку про абсурдність новини або – найчастіше – заяви російських політичних діячів).

Зазначимо, що автор не зобов'язаний дотримуватися певних етичних норм, які стосуються викладу матеріалу, нецензурної лексики, особистих коментарів та оціночних суджень, а також мови викладу – на відміну від офіційних ЗМІ, які на законодавчому рівні повинні здійснювати свою діяльність державною мовою, тут можна писати будь-якою мовою. Так, від початку існування свого каналу автор віддавав перевагу російській мові, однак згодом почав поступово переходити на українську, очевидно, з політичних міркувань.

Модерація коментарів. «Telegram» надає власникам каналів можливість увімкнення чи вимкнення функції коментарів. Автор «Оперативно by НЛЕР» зазвичай залишає цю функцію активною, але може видаляти коментарі, які принижують чиюсь гідність, розпалюють ворожнечу чи розповсюджують інформацію про пересування ЗСУ або місця ракетних «прильотів». Під час повітряної тривоги у м. Запоріжжя та Запорізькій області автор на час може вимикати коментарі, зокрема тоді, коли помічає активізацію поширення небажаної інформації про вибухи та їхню локацію.

Отже, стилістика «Telegram»-каналу «Оперативно by НЛЕР» суттєво відрізняється від тієї, що звична для офіційних ЗМІ, проте його функціонування як оперативного та інформативного джерела інформації має право на існування та виокремлення його як альтернативи класичним ЗМІ.

Список літератури

1. Детектор медіа. Медіаспоживання в Україні: Зміна медіапотреб та програш російської пропаганди. <https://detector.media/infospace/article/196442/2022-02-15-mediaspozhyvannya-v-ukraini-zmina-mediapotreb-ta-progrash-rosiyskoi-propagandy/>.
2. Кузнецова, О. (2013). Ідентичність блога і ЗМІ. *Теле- та радіожурналістика*, (12), 117–123. <http://prima.lnu.edu.ua/faculty/jur/vypusk7/n12/tv12-34.pdf>.
3. Пасічник, В. (2018). Telegram додаток для швидкої мережевої комунікації із можливістю застосування у веб-проєктах. *Інформаційні технології*, 192-194.
4. Указ Президента України №133/2017. (2017, 28 квітня). Президент України.
5. Hakim, D. (2014). Once celebrated in russia, the programmer Pavel Durov chooses exile. *The New York Times*. <https://www.nytimes.com/2014/12/03/technology/once-celebrated-in-russia-programmer-pavel-durov-chooses-exile.html>.